

TRIBUNA

REDACȚIA
Deak Ferencz-u. Nr. 220.
—
ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

an	20 cor.
an	16 cor.
an	5 cor.
an	2 cor.

de Duminică pe an 4 cor.
de România și străinătate pe an
40 franci.
manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Dealul Ferencz-n. Nr. 23

—

INSERTURILE:

Se un cîr garmond: prima dată la
bani; a doua oară la bani; a treia
oară la b. de licență publică.

—

Adă: abonamentele, căi și insuși.
măle sunt a se plăti înainte în Arad.

—

Puteți pentru oră și comitat.

—

Scrisori se trasează un se primesc

Povestea vorbiî.

(*) Într'un cerc de fruntași români se putea, zilele acestea, situația din parlamentul ungar și, peste tot, a țării. Unul din ei susținea cu vădite argumente că lupta dintre partidele maghiare nu este decât un joc politic cu — roluri imbecile. Stânga extremă pretinde că toate partidele de la guvern să poată face ele concesii pe toate terenele. Doar de notorietate publică faptul, că toate guvernele erau înțelese pe sub masă cu opoziția. Cât despre certurile din afară, care încheie sub Tisza deveniseră evidente, n'au fost nici aceste de cât corollari *înțelgerii secrete* dintre partide pentru *rezoluțiunea asupra Coroanei...* Cearta a fost mare. Batuți n'au fost însă decât — banții. Și chiar la alegeri cum s'a putut constata că în mai bine d'o sută locuri guvernul n'a opus kossuthiștilor contracandidați?... Un guvern care luptă pentru soartea țării, pentru mântuirea ei de cataclism, de ce să se îngrijă și de oameni și de bani? *Au lăsa opoziției fără luptă crâmbă un singur loc.* Cu adevărat vajnic s'a luptat însă numai împotriva *naționalităților*, pe care se știa dinainte că nu sunt nici pentru schimbări radicale în armată, nici pentru independența vamală.

Cine ar fi așa de naiv să creadă însă, că Tisza și cu ai săi nu dorește armată maghiară națională întocmai după cum o împleazea Kossuth, de pilda? Cel mult pot fi între ei divergențe asupra independenței vamale.

«Ca ei totuși se dușmănesc politicește», zise distinsul fruntaș care conducea d'scuția amintită mai sus. «Îmi aduce în minte o întâmplare la care am fost odată martor, în copilărie. Tata și vecinul său se duseseră la târg; aveam carul încărcat cu nuci. Poposeam la o margine de sat. D'odată ne pomenirăm că ceva mai departe de noi doi țigani se iau la ceartă ș'apoi la crâncenă bataie. Alarmaseră pe cei din apropiere, cari fugiră toți să vadă — bătaia. Ne duserăm și noi. Pe când ne-am întors găsirăm lipsă câți-va saci de nuci: îi furaseră țiganii înțeleși cu cei cari — pro formă — se luaseră la bataie numai pentru-ca noi să lăsăm căruțele singure și să le dăm astfel lor prilej să fure. Așa și politicianii din Dietă: sunt perfect înțeleși între dânsii. Se bat pro formă, în realitate ei nu caută decât ca din lupta lor să iasă profit pentru — neamul lor. *Fruntașii* lor la tot cazul sunt formal înțeleși. Cei d'a doua mână dau cu socoteala că există înțelegere; cei d'a treia mână. Zoltanii cum s'ar zice, ei iau lupta în serios, cu vrăjmășie, altfel s'ar descoperi întreaga intrigă politică».

Cine s'ar încumeta să tragă la îndoială adevărul cuprins în povestea de mai sus și minunata ei potrivire la situația actuală politică din Dieta ungară?

Vorba e însă că din fiecare poveste oamenii cuminți trebuie să tragă cuvenitele învățături.

În situația dată, noi Românii trebuie să fim treji îndeosebi. E chestie d'o nouă îndrumare în politica țării și poate a *monar-*

chi-i. Să se schimbe radical ce s'a făcut la 1867. Atunci deşi nu aveam în Dietă atâta reprezentanţi câţi ni-s'ar fi convenit şi deşi legea de naţionalităţi nu s'a făcut după cum doreau deputaţii români, totuşi, se ştie: ţara era cârmuită de nişte bărbaţi de stat ca Eötvös, Deák şi Andrásy, curăţiţi prin mari suferinţe, inspiraţi de principiile şcoalei naţionale curate şi a umanismului. Aveam apoi pe marele *Şaguna*, cu trecere la Curte şi d'un rar simţ politic. Azi avem abea a treia parte din deputaţii pe cari i-am avut atunci; azi avem în faţă nişte bărbaţi politici crescuţi în cel mai intolerant şovinism. Azi nu un popor maghiar zdrobit d'un absolutism crud, ci un popor maghiar reînviat, încrezător şi îndrăzneţ susţine partidele maghiare.

Se impune deci și din partea noastră o grijă inzecită în ce privesc afacerile politice. Cuminenie deosebită deputaților aleși o înțelegere între *toți* fruntașii. o *împărțire a rolurilor*, căci numai unii nu pot susține lupta, ori cât de devotat ar fi de altfel poporul. Se impune îndeosebi un aranjament așa fel, ca prelații nostri să-și poată lua și ei partea cuvenită din lupta ce se impune. În definitiv noi *toți* vrem și trebuie să vrem una: înălțarea poporului român pe toate terenele și crearea tuturor mijloacelor proprii a desvolta puterea națională. Ear' în lupta aceasta rol de frunte trebuie să aibă prelații, *păstorii* poporului.

Am avea câştigată de jumătate lupta, dacă am reuşi a crea o solidaritate şi o împărţire a rolurilor aşa cum se practică la toate popoarele cu pricepere politică.

CERȘIȚI.

Copil orfan, cerșia cântând,
Pe drum un ban, un colț de pâine,
Și glasul-I fraged tremura
Gândind la ziua cea de „mâine“.

Și voi treceți, sanți scivisiți,
Perfecte măști de mascaradă,
Și nici un ban n'ați aruncat
Copilei ce cerșia în stradă.

Dar „mâine“ un bătrân bogat,
Stingher în lume, prinde milă.
E singur ; are din belșug
Cu ce să crească o copilă.

Trecut-au anii după ani,
Și ea, cuminte iubitoare,
Din iarna bătrâneții lui
Facu senină zi cu soare.

Iar el, bătrân, stingher, milos,
I-a dat avere, i-a dat nume,
Că ~~în~~ în ~~si~~ în ~~minte~~ în Cei de Sus,
Că ~~în~~ în ~~si~~ în ~~minte~~ în lume.

MARIA BACIULUI.

— UN CHIP —

Maestrulni Al. Vlahutã.

Înaltă, neagră și uscățivă, cu mâinile sco-
rojite de munca aspră, de vânt și de soare : o
spuză de copii și nevoile cele multe o 'mbă-
trânise înainte de vreme.

Fusesse slujnica cinstită și credincioasă a
lui moș Vasile de pe Ulița Mică, care-o și 'n-
zestrase, măritând-o după Radu Baciul, unul
din cei mai voinici ciobani din țara lui.

Stăpânul pe dânsa o lăsase 'n zaveză, să-l
păzească casa. Te cuprindeau fiori, când o
auziași povestind de cele trei zile de groază, pe
care le petrecuse ghemuită într'un colț din po-
dul casei lui moș Vasile, nemâncată și nedur-
mită, pe când cetele răsculaților unguri cutre-
ierau satul în sus și ieșiau în cale.

Spărseseră Ungurii și casa lui moș Vasile,
cărând în suliți burduși de brânză, partale de
slănină afumate și bunătate de cașcavaluri. Po-
dul casei nu fusese atins de furia năvălitorilor,
și Maria Baciului scăpase dela o moarte sigură
numai cu spaima. Când își aducea aminte de
vremea aceea, numai ce-o vedea înduioșându-se
și oftând adânc. Apoi, uitându-se 'n sus, mul-
țumindu-se lui Dumnezeu c'o ferise de-o moarte nă-
vădă, și toate că de viață nu prea avea
și fie bucurioasă, căci fusese numai de
tinerime. Dar deh, se vede c'ășa-l fu-

și ea cuprinsul ei, și
îndestulată. Radu Baciul era
moș în Țară, pe Bă-

răgan, lângă Dor-Mărunt. P'atunci casa lor nu
 cunoștea lipsă. Dar tihna și bunăstarea au fost
 pentru ei, așa, mai mult o amăgeală, căci o
 vreme cumplită de iarnă îi lăsa în câte-va zile
 săraci lipiți pământului, și răpuse și pe bietul
 Băciu.

Era pela sfârșitul lui Faur, când târlașii
 așteptau să se 'ndulcească vremea, ca să priiască
 mieluşeilor, ce 'n curând aveau să salte veselii
 în mijlocul turmelor scoase cu multe trude din
 greutățile iernii.

Dar, în loc de soare și de vreme bună,
 lumea se pomeni așa d'odată c'un vânt năpraz-
 nic și rău de-ți îngheța inima. O săptămână
 'ntreagă ținu Crivățul, ear gerul ce venise cu
 el, prinse-a 'ngheța apa scursă din zăpada ce
 se topise, făcând din pustiul șes al Bărăganu-
 lui o nemărginită față de sticlă. P'alocurea,
 zăpada ce căzuse în clipele de odihnă ale vîn-
 tului se 'ngrămădise 'n troiene cât munții. Tur-
 mele erau luate de furia vântului și purtate 'n
 neștire împreună cu ciobanii lor. Saiele, perdele
 și adăpoastele de tot felul se făcuseră una cu
 pământul.

Orbite de zăpada care se 'ngrămădia din
 cele patru colțuri ale lumii, spre a se risipi
 earăși, cârduri întregi de oi și cirezii de vite se
 duceau nebune spre a-și găsi moartea în valu-
 rile Borcii și ale Dunării.

Minte de om nu mai pomenise așa vreme
 grozavă. Sute de păstori, cari, în deznădejdea
 lor, alergau să 'ntoarcă turmele dela pierzare,
 înlemneau pe câmp.

Câni pierduți de turme și turbați de ur-
 gia vremii se dedeau acum la stăpânii lor.

Probabilități.

— Criza. —

Ferile de Paști ale dietei nu vor fi așa de liniștite, ca de obicei. Liniștea oferită oficial de privilegiul sărbătorilor de bună seamă va fi epocă de combinații, de subminări reciproce, de intrigi, de visuri și desiluzii.

Căci situația într-adevăr e comică.

Liberalii fac ori-ce, ca coaliția opoziției să nu poată lua în mână frânele guvernului.

Cabinetul Burján.

Se reia în timpul din urmă, vestea veche: *Burján* e pus în perspectivă, ginerele lui Fejérváry, ca șef al unui cabinet de funcționari. Și asta se aduce în legătură cu ultima audiență a lui Tisza la M. Sa.

Tisza a declarat adecă M. Sale, că el nu mai are chef să figureze ca ministru președinte și la ci-lul viitor al ședințelor dietei, ce se vor începe în 3 Mai n.

„Times“.

Comentând lucrurile din Ungaria, scrie între altele:

«Separarea Ungariei de Austria ar cauza mari pierderi ambelor țări. Separata de Austria, Ungaria ajunge putere de mână a doua, ba chiar de a treia poate și ar fi aruncată pradă grației statelor învecinate»...

Le place kossuthiștilor.

Stransky, cunoscutul șef a celor tineri a luat în Reichsrath poziție în favorul anti-maghiarei propunerii a lui Derschatta. «*Narodny Listy*» spune, că fapta aceasta a dispăcut Cehilor tineri. *Desavunerea* asta le convine de minune kossuthiștilor.

Procese din Timișoara.

— Raport prin telefon —

Timișoara, 18 Aprilie.

Aseară s'a terminat procesul de presă intentat pentru agitație d-lor Dr. Jurca, Dr. Petrovici și Gaspar.

După-ce procurorul Dr. *Jakabffy* a ținut rechisitorul 'său, violent și plin de vederi șoviniste, a vorbit dl *Coriolan Brediceanu*, aparatorul d-lui Gaspar, care cu un aparat științific-juridic și cu un rar talent oratoric

a resturnat toate motivele invocate de procuror.

Vorbirea escelentului avocat a făcut admirabilă impresie. Chiar și Ungurii au recunoscut lăra argumentelor sale și au lăudat tonul demn cum a apărut.

Dr. St. Petrovici și Dr. C. Jurca s'au apărut singuri, cu multă vigoare și cumințenie.

Curtea cu jurați retragându-se, după o lungă deliberare a dat *verdict afirmativ*.

Pe baza verdictului, președintele *Salacz Béla* a pronunțat următoarea pedeapsă:

Acuzatul M. *Gispur* e osândit la 10 luni, Dr. C. Jurca la 8 luni iar Dr. St. Petrovici la 6 luni temniță de stat, apoi la amendă de câte 200 coroane, fiecare, amendă, ce se poate schimba în 20 zile temniță de stat și suportarea cheltuielilor de judecată.

S'a hotărât d'asemeni confiscarea exemplarelor din «Drapelul» în cari au apărut articolele improcuate. Sentința se va publica în «Drapelul».

Osândiții au înștiințat recurs de nulitate.

Criza dualismului.

De

RUDOLF SPRINGER.

(Continuare).

Magnații și gentry își ridicară după eliberare pretenziunile lor de revendicare pentru posesiunile, cari le perduseră în decursul interregului turcesc, pe când împăratul avea să plătească pe comandanții și trupele austriace. Și din asta se produse nemulțumirea, care priעי răscola lui Rákoczy. Numai după ce nimiciră pe Rákoczy ajutat de Polonia și Franța, putură să se gândiască Habsburgii la îsgonirea Turcilor. În 1781 recăstigară Banatul și în 1723 dieta ungară aduce Sancțiunea pragmatică, în urma căreia Ungaria trebuie să formeze cu celelalte regate și țări ale casei domnitoare un întreg indivizibil — se observă legătura.

Casa domnitoare deci, nu rassa maghiară a restituit integritatea teritorială a Ungariei, ea a organizat confiniul militar dela Adria până la munții Transilvaniei cu trupele și banii săi și l-a împopulat cu Nemți și Slavi, aproape în absolută separațiune de Ungaria, tot ea a cedat suveranitatea Ungariei în 1867 Croația și Slavonia, care

erau în exclusivă ci putere, precum și comanda militar.

În felul acesta teritoriul Ungariei ca și al imperiului „de o mie de ani“, acel teritoriu pe care a pus mâna nu doar poporul ungar minoritatea Maghiarilor, ba mai bine zis o mică a acestei minorități, burghezia maghiară, tinde acum cu un aplomb, ca și când el deauna ar fi avut puterea să dea și să ia puterea coroană.

Noi am zis: Casa domnitoare a revenit Ungaria și a restituit-o. Însă asta e formă aparentă: de fapt au fost trupele și dările viciilor moștenite și Boemiei sub conducerea neamurilor de funcționari și comandanți ai stora și lupta de eliberare era pentru toate secole de atunci ale Austriei tocmai așa o chemăm poporală, ca și pentru curte dinastică. Unii neamuri sunt fapte istorice. Dar ele nu sunt fapte politice, ele nu mai influențează în prezent, ele s'au uitate, ele nu mai trăiesc în spirit, numai în arhivele casei de Habsburg, nu în suflet, ci numai în cărțile de școală ale poporului austriac. Deci nimic nu mai dovedește și ar fi irațional să facem proces pentru bătaia lor nerecunoștință, ei au drept ca națiune ceară, ce e mai înalt și mai mare, — nedreptăți se face nouă, cari cedăm fructul muncii de o mie de ani.

II. Intocmirea statului maghiar și ungar.

Nici chiar Ungurii nu se mai referă la printr-o continuitate teritorială în decurs de o mie de ani, se referă însă la continuitatea instituției; Țara lor ar fi fost doar guvernată constituțional de pe vremile bulei de aur a lui Robert II, legislația și administrația a fost de deauna, cel puțin după drept, ungară, la care apoi în limba lor ungar și maghiar înseamnă unul și același lucru. Nici nu pregetă ei a săvârși viața constituțională pe un pământ cu cea mai înaltă scriu în contul lor și constituționalismul triel și cer dela noi mulțămite, ca și când l-ar fi adus.

1. Intocmirea veche a statului ungar a fost constituțională, ci după *statuti*. Dieta n'a avut nici când dreptul legislativ, legislația regele. Esența unei legi constituționale e, de iectul de legea al reprezentanței poporului, e el, e sancționat, ori nu de Monarh, că lege nu poate fi abrogată de coroană prin patentă, suspensiune și dispensiune.

Haite de lupt, gonit de frig și de foame, din stufăriile bălților fugiau zăpăciți încoace și încolo, umplând văzduhul cu urletele lor. Cărduri de corbi și de vulturi înegreau cerul, dând târcoale trupurilor de oameni și de vite.

Doamne, multă lume rămase săracă și obidită, pe urma acelei mâni a cerului! Ce de oameni și ce de vite se prăpădiră!

*

D'atunci văduvea și Maria Baciului. Sărmana femeie rămăsese numai cu cârdul de copii și cu lucrul mânilor. Muncia din greu din zor și până noaptea târziu, alergând fără preget în dreapta și în stânga, ca să agonisească câte ceva pentru gurile cele multe, care îi cereau de mâncare.

În zilele de tîrg, Lunea și Vinerea, o vedeam des de dimineață, de pe fereastra casei noastre, coborînd în pași greoi malul bisericii, încroznită cu fel de fel de bulendre pe care le ducea să le vîndă.

Căpătăie de dimie, piet nesmulturite, poșete, cămași, cioareci, ghebe și zăbune vechi, mai câte-o scurteică, câte un androc purtat și te miri ce alte boarfe și lucruri de nimic, erau marfa Mariei. Toate femeile din sat care aveau câte-o rămășiță de marfa nevîndută, sau câte-o buleandră care nu mai era de nici o treabă, Mariei Baciului le dădea, ca să se curețe de ele. Toată ziua stătea biata femeie în tîrg, mai mult flămîndă decât mîncată, îndurînd vara căldurile cele cumplite și iarna pe gerul de foc schimbându-se de pe un picior pe altul ca să nu înghețe.

Cu toată viața ei chinuită și amărită, nimeni n'o auzea nici-odată cîntînd în potrivea lui Dumnezeu ori a oamenilor. N'ar fi fost ea în stare, Doamne ferește, să pizmăiască pe cineva, fiindcă avea avere și trăia mai înlesnit decît dînsa. Ea-și suferea soartea cu răbdare muce-nicească și privia toate celea ce 'ntîlnia în viață ca o voință a Celui de sus. Se dusesese pomina de blîndeț și de bunătate de inimă a acestei femei.

Pîne amarnic agonisită au mîncat băieții Mariei pînă au mai răsărit. Când s'au făcut mari, i-a trimis în țară la treabă: pe unul cioban la oi și pe alții pela prăvălii. Două fete le-a măritat și pe ele tot în țeară, după două gazde bune. Apoi, într-o bună dimineață, de dorul copiilor și sîtulă d'a purta în spinare bulendrele satului, a trecut și ea granița, ca să trăiască mai bine pe lîngă al ei, lăsându-și casa pustie.

Plopiști pradă
Dar so
se bucură vi
dulce, căci i
lați vestea r
una din fete

„Fie, c
s'o ierte“, iș
lui la auzu
meargă în r
câte-a mai t
n'o vedea fa
vedea-o“!

(„Sămănt

Academia Română.

— Raport asupra lucrărilor făcute în 1904—1905.

(Urmare și fine.)

VII. Concursurile premiilor Academiei Române.

În această sesiune sunt de acordat 3 premii pentru opere publicate și 4 pentru lucrări bicele date.

La concursurile acestor premii s'a publicat publicațiile și lucrările următoare:

1. La Marele premiu Năsturel-Herescu 12.000 lei, ce este a se acorda unei cărți în limba română, cu conținut de ori-ce care se va judeca mai meritoare printre cele blicate dela 1 Novembre 1900 până la 31 Decembrie 1904, s'au prezentat următoarele scrieri:

Baulescu (Dr. George), *Idroterapia medicală* București 1904.

Dieta ungară nu aducea nici un proiect de lege, ci își îndrepta supplicans (prea umilit) o petiție, ori un gravamen (rugare ori plângere) către rege, mai tirziu la cacsarea marelui. Regele nu sancționa proiecte de legi, ci alegea din proiectul, ce i-se prezenta, o parte, ce-i convenia (sancțiune electivă), respingea ceea ce nu congruă cu voința lui (negativă), amăna decidența după plac (dilatorică) ori schimba după a lui voință concludul dietei (sancțiune modificatoare). Nici un teritoriu al legislației nu era rezervat legii constituționale, nimic ordinilor guvernului și așa se estinde puterea de dispunere a coroanei în urma lui jus eminens al său asupra tuturor fără excepție și dreptul de dispunere autocrat nu era deschis prin aceasta de loc, că în același lucru dieta și regele au decise odată împreună, pe când azi ori-ce materie care e regulată odată de parlament și de coroană prin lege, în viitor numai așa poate fi regulată. Regele poate să abstea dela o petiție, ce a sancționat-o, ear staturilor nu le mai rămâne decât repetitio, un conclud vechiu care nici când nu a fost nimicit ori schimbat de dietă, are lipsa de renovare, noua sancționare pentru ca să aibă valoare mai departe în caz, că regele tăcând p-a pociit, și diploma inaugurală, care o dă face rege la încoronare temeinic documentează, că acela de jure începe dela început, că pe el dreptul înaintașilor lui nu-l leagă, decât intru cât voește: că vrea să recunoască și să respingă, e chestie de putere între el și staturi. Și asta e constituție de bună seamă în sensul cum face stat, chiar și absolut își are o constituție, e o constituție după staturi, cum avea face țară a coroanei austriece*, dar o întocmire constituțională modernă nu avut Ungaria nici când dela 1222 până la 1818.

2. Ea nu era o constituție reprezentativă, staturile erau numai staturi și nu reprezentanți ai poporului. Dreptul vechiu constituțional ungar deosebește populus și plebs mai tare decât orice alt drept. La dieta staturilor apare magnațimea și prelații, întocmai ca și reprezentanții nobilimei comitatelor și orașelor libere regești.

În evul mediu putea trece un așa organ de stat încă ca organ al voinței poporului, care la un drept contrabalansare a voinței regești. În dezvoltare din evul nou se întorc referințele: staturile apără asigurarea privilegiilor vechi economice și sociale și monarhul absolut, care apără înțelegerea și burghezia, devine cu administrația burocratică singurul organ al voinței poporului, decât al intereselor de clasă țărănești-burghezești față de interesele de clasă ale proprietarilor mari. Se poate liniștit afirma: Istoria proprietății feudale e istoria secretă a constituției un-

*. Deosebite o numai în ce privește puterea, nu dreptul. Ungaria avea staturi puternice, Carniola nu.

gare independente. Și nimic nu mai semnificativ decât faptul, că independentia, guvernarea ad normam aliarum provinciarum era în anul 1724 egală cu unitatea tuturor provinciilor casei de Habsburg pe acea linie mijlocie, pe care Habsburgul a primit sancțiunea pragmatică, iar statutele scutirea de dare. Și expediția de drept de stat din anul 1791 se termină deasemenea nu cu construirea unui constituționalism național, ci cu întărirea absolutismului și confirmarea vechilor privilegiilor ale nobilimei. Ungaria are deplină libertate să se înțeleasă asupra istoriei constituționalismului său, de oare-ce la ei dorința e atât iluziei, noi față de atari falsificări istorice n'avem nici interes, nici gust.

3. Însă lucru cel de căpetenie este: Staturile, cum au fost totdeauna, au fost în toate timpurile ungare și până la prima jumătate a secolului 19 nici când național maghiare. Casa magnaților din anul 1791 arată umătoarele neamuri: Stillfried, Schwarzenberg, Harrach, Nefzer, Edling, Archiducele Albert de Saxonia, Vandernoth, Wallis, Aspermont, Starhemberg, Pfeppershofer, Plankenstein, Tinti, Haller, Hellenbach, Lobkovitz, Sternberg, Herberstein, Windischgrätz, Sermage, Salm, Eltz, Lindsmauer, Kollaredo, Lefterth, Schmidek, Lamberg, Ankendorff, Liechtenstein, Waldstein, Khevenküller, Sintzendorff, Trautmannsdorf, Dietrichstein, Kinsky, Anersperg, Chotek etc. Și pe lângă aceștia și cunoscutele familii magnate maghiare și croate. Aceștia sunt capii acelor familii, cari și-au câștigat merite pentru Habsburg și Ungaria ca comandanți și diplomați în războiul de trei-zeci de ani înainte de toate în războiul cu Turcii și pentru asta după obiceiul vremii tură dăruiri cu părți din țara, care ei au eliberat-o. Ei posedă posed încă și azi lucrurile lor în Ungaria. Alteța Sa Filip de Sara-Coburg-Gotha, Lobkovitz și Thurn-Taxis și azi își au bunurile lor în casa magnaților ungari, și azi s'ar putea compune o casă a magnaților foarte austriacă în Pesta de s'ar convoca toate familiile magnate, mare proprietare ale Ungariei*).

Magnațimea istoricește ungară înainte de 1848 abia știa ungurește, se folosea la conveniri de limbile latină, germană și franceză, iar limba oficioasă era cea latină. Chiar contele Majláth și-a învățat târziu — după cum celim — și imperfect limba-l națională. (Va urma).

Războiul ruso-japonez.

Pregătiri pentru lupta de pe mare.

Londra. Se scrie din Sanghai: E imposibil, ca flota lui Rosdesivensky să treacă neob-

** Ungarii își ajută băgând câte o ciată de membri din fie-ce familie în casa magnaților: 4 conti Almássy, 4 Andrássy 4 Apponyi, 5 Degenfeld, 5 Dessewly, 10 Eszterházy, 5 Festetics, 5 Károlyi, 5 Majláth, 19 Zichy etc.

servată pe drumul marin de lângă Formosa, unde Japonezii priveghiază cu ochii în patru. Pe insulele Pesadores Japonezii au aranjat stațiuni de torpede și mine.

O corabie cu mine japoneză a sosit în Kailung. Djunci chinezești se plimbă prin canalul formosan în dragă voe. În ele sunt însă Japonezii mascați, cari așează mine.

Pregătiri târzii...

Londra. Daily Mail primește din Hong-kong știrea despre o mică luptă navală. Amănunțele sunt necunoscute.

Londra. Escadra rusă a fost văzută ieri în canalul Pusk. Un vapor englez afirmă, că mai multe corăbii japoneze au apărut în apropierea insulelor Pesadores.

Londra. Stația marină engleză crede, că amiralul Togo a încărcat canalul formosan de mine.

Câmpul de război din Mandjuria.

Petersburg. Generalul Linevici a telegrafat țarului, că a inspecționat corpurile de armata 5. și 4. siberiene și 7. și 10. în pozițiile lor. A aflat totul în cea mai mare ordine. Trupele nou sosite stau iarăș foarte bine.

— Știri prin postă. —

O garanție de pace. Mai înainte pacea universală juca un mare rol în toasturi și toți dădeau asigurări că ea nu va fi amenințată. Azi, atât nouă cât și monarhilor stătători în călătoriile de primăvară, o astfel de asigurare ni-se pare nefolositoare și de prisos.

Ori cât de paradoxal ar suna: războiul ruso-japonez poartă cea mai mare vină pentru aceasta. Rusia se bate teribil în Asia resăriteană și restul Europei vede tocmă în aceasta garanția unei păci îndelungate. Această siguranță nu e cea din urmă pe care o avem s'o mulțumim Japoniei. Căci acest războiu din Asia, în care cea mai mare putere militară a Europei suferă umilințe peste umilințe, poartă un limbaj mai puternic decât conferința dela Haga, decât toată propaganda amicilor păcii. El este un advertisement mai precis decât care nici un monarch nu l'ar putea prănuna, și dă un învățământ ce în Europa începe să fie îmbrățișat. Până la victoriile surprinzătoare ale Japonezilor se credea că victoria unei puteri militare se poate calcula ușor de mai înainte. Bugetele tuturor statelor erau dictate de această credință și se întocmeau multe elaborate în această credință, iar socoteala părea simplă și

Lecca (Haralamb G.). Poezii (1895—1904). București 1904.

Rădulescu-Codin. O seamă de cuvinte din ruscel. Câmpulung 1901.

Sava (Inginer Eduard), Economia industriei transporturilor și Evoluția agriculturii, industriei comerțului în România, 1859—1902. Vol. I. Istoricul căilor ferate române și dezvoltarea progresivă a economiei generale a României sub influența industriei transporturilor. București 1904.

Sirbu (Dr. Ion), Istoria lui Mihai Vodă Viteazul. I. Răsmărițele și politica lui din afară. București 1904.

Vermont (Jean A.), Iancu Jianu. Poemă. Focșani 1905.

Vlahuță (A.), Poezii, 1880—1904. București 1904.

Zanne (Iuliu A.), Proverbele Românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria și Macedonia. București 1895—1903, 9 volume.

Albul Eliade-Rădulescu de... unei cărți scrise... care se va... dela

Ianculescu de Reus (Eugenia). Pentru o idee (Călătorie în Italia). București 1904.

Ianculescu de Reus (Eugenia). Spre desrobire. Roman. București 1903.

Iorga (N.), Sate și mănăstiri din România. București 1905.

Lecca (Haralamb G.), I. N. R. I. Poemă biblică. București 1904.

Nădejde (Sofia), Patimi. Roman din viața românească. București 1904.

Rădulescu-Codin, și St. St. Tuțescu, Dafti. Snoave și povești Craiova, f. an.

Rossetti (Radu D.), Din toate. Poezii. București 1905.

Sadoveanu (M.), Povestiri. București 1904. Silvan (Gh.), Valea-Albă, 1476. Roman. București 1904.

Viciu (Alesiu), Limba română populară și dialectul sicilian. Blaj 1904.

Vulcan (Petru), Armara (România). Constanța 1904.

3. La premiul Adamachi divizibil de 5000 lei, ce se va da unei cărți scrise în limba română, cu cuprins moral de ori-ce natură, care a judecat mai meritorie printre cele publicate între 1. Noiembrie 1903 până la 31 Octombrie 1904, următoarele publicațiuni:

...escu (I.), Din sferi senine Bucu-

Dr. Nicolae I.), Acte și documente în Tările Românești.

Studii. București 1904. Istoria Românilor mace-

Bogdan (N. A.) Orașul Iași. Schițe istorice și administrative. Iași 1904.

Boian (Maior Oct.), Din virtuțile ostășești. București 1905.

Brun (Jules) și N. Papahagi, Moșneagul dela munte, Roman dela Pind. București 1904.

Caion, Triumful Crucii. Pavestiri creștine. București 1904.

Coculescu (N.), Tratat elementar de astronomie. București 1903; Condiescu (Ion P.), Istoricul căilor ferate. București 1904, 24 br; Condiescu (Ion P.), Energie, muncă și economie. București 1904; Condiescu (Ion P.), Istoricul mașinilor cu aburi. București. 1904; Cordoneanu (Emilia), Școala Fröbeliană. București 1904; Cosmovici (V.), Goana după gineri. Comedie în 4 acte. București 1904; Daș (Ludovic), Blestemul. Tragedie. București 1904; Dragomirescu Mihail), Critică dramatică. București 1904; Gheorghiu Const. D.), Revista geografică a României. Vol. I. Geografia județului Neamț. Piatra N. 1904; Gheorghiu, Ape minerale, locuri istorice monastiri, stațiuni balneare și climatice etc. din județul Neamț. Piatra N. 1904; Gribincea (Laurenția), Povestea lui Ștefan-cel-Mare scrisă pentru poporul român Ed. III. București 1904; Gribincea. Din lume. Nuvele și schițe. Iași 1904; Ioescu (Căpitan M. D.), Dobrovia în pragul veacului al XX-lea, București 1904; Lecca (Haralamb G.), Octava. București 1904; Măndrescu (Simion C.), Influența culturii germane asupra noastră. I. Influența germană asupra limbii române. Iași 1904; Mănescu (Căpitan-Comandor C.), Dela Galați Kiel. Galați 1904.

Năsturel (General P. V.), Viața Sfinților Varlaam și Ioasaf, tradusă din limba elenă la anul

ușoară. Un stat aproba atâtea soldați, tunuri, vapoare, și celelalte state își dădeau toate silințele să imiteze acest budget de războiu. Cine împovăra poporul cu mai multe cheltuieli pentru armată și flotă, credea că și are în buzunar siguranța pentru victoria viitoare.

Japonia a tras o linie de sânge peste această socoteală, pe mare și în Mădăria. Și tocmai față de Rusia nepotrivirea acestei aritmetice militare a trebuit să minuneze îndoit. Căci Rusia calculase precis și detaliat victoria asupra Japoniei, și nimeni altul decât Kuropatkin, cel bătut de atâtea ori, a fost acela care la celebra, azi faimoasă, paradă a trupelor din Port-Arthur, dela 19 Maiu 1903, a rostit semețele cuvinte: „Suntem gata!“. Câtă vreme se făcea socoteala că numărul mai mare de trupe și de vase garantează victoria, Rusia era în tot cazul gata și superioară adversarului. În memoriul din acel timp al lui Kuropatkin, publicat de curând, teza aceasta e expusă cu cifre. Dar se pare că în veacul nostru această aritmetică militară e îmbătrânită, și cu un oare-care sentiment de nesiguranță Europa vede că superioritatea numerică militară nu garantează sau hotărăște multă vreme încă victoria unui popor, și alți factori pentru succes, factori complicați ce cu greu pot fi stabiliți în cifre exacte.

Această surprinsă din Asia răsăriteană că superioritatea numerică a unui stat militar european a fost spulberată cu desăvârșire nearitmeticește, poate fi un motiv principal că în Europa nu se mai gândește la un războiu. Nici un stat, sprijinit pe așa zisa sa superioritate, nu va cuteza să provoace pe altul, cum a făcut Rusia cu Japonia, încrezându-se în aritmetica militară. Căci dacă nu ne-a învățat nimeni până acum, apoi ne-a arătat cât de periculoasă, de plină de rizic afacere este războiul cu un stat care până aci toate socotelile și le trecea ca pregătit suficient din punct de vedere militar. Se poate zice aproape că nu mai sunt state mici și slabe, cari ar putea fi sângădărite fără pericol de către cele mari. Exemplul Rusiei înspăimântă. Surprinderile pe cari le-a pățit Rusia de un an de zile dau de gândit tuturor statelor mari. Acum nici un stat presupus cel mai bine înarmat nu se mai gândește la războiu. Astfel azi pacea europeană este așa de mult asigurată încât suveranii nu mai au nevoie să vorbească de ea în special. Ea se înțelege acum așa zicând dela sine.

„Budapesti Hirlap“ împotriva francmasonilor.

B. H. scrie în ultimul număr vorbind despre francmasonii următoarele:

Nu ne e drag de închișiție, fie ea făcută de Jesuiți, fie de Dominicani. Dar de loc n'a de-

venit mai plăcută prin faptul, că azi o fac — francmasonii. Cinste, stimă avem față de francmasonii noștri, nu de ei e vorba; ei nu fac adevărat nimic, cel mult 1 part gratis pâine și lapte și se agită reciproc. Celelalte i-le pun în cărcă dușmanii, cari în idiota-le copilărească fac din înțai armăsar.

Patria închișiției moderne e republicana Franță și judecătorii ei nefaști, spionii și călăii sunt francmasonii, cultivătorii luminii, libertății și progresului. Ei au adus pe tapet politica bisericăscă, ale cărei încercături sunt neprevăzute; ei au în etățenit în armată spiritul de sicofanterie, care demoralizează prestigiul ofițerilor și soldaților; ei conduc destinele impiegaților civili și militari ai statului; și cum, îl spune foarte frumos cartea lui Bidegain, care a apărut mai zilele trecute. Domnul acesta a vindut documentele marelui loje, Grand Orient deputatului Guyot de Villeneuve; iar ca substitutul de cruce al faimosului secretar general Vadecard ușor a ajuns în posesia celor mai tainice epistole.

Și această carte aduce dovezi despre ceea ce știam, că adevărat frații Franțuzi și-au însușit metoda dela Jesuiții spanioli din secolul 17. Deputatul Lasier la întrunirea de Joi a camerei a ilustrat faptul cu câte-va nouă date. Zilele trecute drept pedeapsă au fost transferați cinci ofițeri ai unei garnizoane din provincie; ofițerii au întrebat pe colonel, ce au greșit. Colonelul a răspuns: eu nu știu nimic. Și le-a fost imposibil să afle de unde-va ceva despre pricina transferării. În fine unul din ei a mers la comanda corpului de armată și a primit răspunsul că pricina sunt cu duiumul, ceea-ce în fine s'a și știut. Comandantul corpului întrebat de cătră un brigadier, a zis: De ce nu-mi anunți d-ta, că ofițerul de serviciu convine cu școlile congregaționale? Brigadierul a răspuns: Eu caut, că-și fac ofițerii mei serviciul sau nu. Sunt de patru-zeci și doi de ani militar, sunt foarte bătrân deci, ca să mă apuc acum de meseria asta.

Veteranul soldat a răspuns cuminte, dar la cel pedepsiți cu transferare n'a putut să le ajute. Lojele din provincie mai fac și altele; pentru conduita tatălui, mamei, copiilor și femeii lor fac pe ofițeri responsabili. Să nu aștepte avansare, fericire acela, a cărui mamă umblă la biserică, a cărui soție a crescut în mănăstire etc. Și organizația lor ține așa de strins țara în mână, că zadarnică e orice svirecolire.

Zola a descris într'un ultim roman al său fatala influență preotească cu vinjoasă forță și cu acel talent, ce-l caracterizează, când pune în scenă marea multime. Studiu adâncit, temeinic și grijă conștientioasă se vede din această carte a lui dar pe când așa de plastic și convingător resumă activitatea multicoloră a Jesuiților, nu

vorbește nimic de eroii noiei închișiții, eroii ce plutesc în întunec. De aceea numai numele, dar nu și întreg cuprinsul operei e Dreptate. Ar trebui să se iască un nou Zola care să scrie întreaga și reala Dreptate.

NOUĂȚI.

ARAD, 18 Aprilie 1905.

— Archiducele Augustin Iosif în Chișineu. Foile sunt informate, că archiducele Aug. Iosif veni la vinătoare în Chișineu.

— Hotărîrea în chestia viriliștilor. Judecătoria administrativă a adus hotărîrea, ca pe baza vechiului obicei membrii firmelor după aia firma, ce cade pe ei, pot fi viriliști.

— Se dau singuri de gol. Cetitorii noștri își aduc aminte de vutetul produs zilele trecute în presa aradană: ci-că printre Români de pe Crișuri ar mișuna o mulțime de «agitatori suspecți», veniți din România, cari ar fi îndemnând poporul la revoluție. Am spus atunci îndată, că acei «agitatori suspecți» există numai în fantazie scribitorilor dela ziarele locale, cari dau astfel de știri numai pentru a face — senzație. Câte-va ziare budapestane s'au și lăsat pe călitate, reproducând știrile date de colaburarii aradani.

Acum vine însă chiar «Aradi Hirlap» și eată ce scrie:

„Agenți politici în comitatul Aradului. Se știe acest titlu, pe baza informațiilor corespunzătoare din Halmagiu, am dat știrea — populațiunea română din acest cerc este agitată de agenți politici misionari. Autoritățile petrec cu atenție 4 Bucureșteni. Știrea așezată eșit în publicitate și a fost adusă în presa budapestană sub forma ca și când pe această mod discretă am fi atras atenția gendarmeriei. De pe rim adevărului să modificăm știrea așa fel, ca ea nu isvorește nici dela autorități nici dela gendarmii. Ear scopul publicării ei a fost să atragem prin informațiunile noastre particulare atenția autorităților, indicând astfel uneltirilor de agitare cari au luat proporții naționale“.

Cu alte cuvinte: ziarul susamintit a publicat un moft, pe care-l mărturisește acum dar care a fost inserat în presa budapestană ca lucru serios.

Eată cum se face în presa maghiară «stimmung» în jurul naționalităților!

— O broșură. Sub titlul „Adevărul în viața mișcării electorale naționaliste din Carpați Moravița“, d-nii Avram Corcea, Alexandru Găvruta, Victor Trăilovici, preoți și Patrichie Ramnășanu învățători, au scos o broșură în care redă proporțiile cuvenite broșura d-lui Dr. A. Căteanu, avocat în Vârșet, purtării căruia a fost biesc pierderea cercului Moravița la alegerile din urmă. Adevărul este că broșura asta conține dovezi zdrobitoare.

— Prinț, impiecat la căile ferate. Prințul de Manchester, Zimmermann, călător ferate, după cum se anunță din New York.

1648 de Udriște Năsturel de Fierăști al doilea Logofăt. București 1904.

Neamtu (Luisa I.) și Ion G. Neamtu, Metoda de educațiune a copiilor mici după sistemul lui Fröbel. București 1904.

Negulescu (Paul), Tratat de drept administrativ român. — Organizarea administrativă a României. București 1904—1904.

Păcățian (Teodor V.), Cartea de aur. Ed. II. Sibiu 1904, 2 vol.

Păcățian Istoriografi vechi, istoriografi noi, studiu critic în chestia vechi metropolii ortodoxe române. Sibiu 1904.

Rădulescu-Codin, Monografia comunei Priboeni-Muscel. Câmpulung 1904.

Rădulescu-Codin, C. Popescu și Șt. St. Tuțescu, Teatru sătesc: Școala și oștirea, Jurămintele strâmbe, doctorul de plasă și Logofătul Călin. Câmpulung 1904.

Russu Șirianu (Ioan), Românii din Statul Ungar. București 1904.

Sadoveanu (M.), Șoimii. Roman. București 1904.

Sadoveanu Dureri înăbușite. București 1904.

Scriban (Iuliu), Patru-zeci de predici populare. Ploști 1904.

Silvan (Gh.), Bătrânul Dan. Poveste eroică. București 1904.

Speranța (Th. D.), Introducere în literatura populară. Studiu comparativ. București 1904.

Stavri (Artur), Câteva clipe. Poezii. București 1904.

Stefulescu (Alexandru), Gorjul istoric și pitoresc. Târgul-Jiului 1904.

Stefulescu Mănăstirea Tismana. Ed. II. București 1903.

Stempo (S. M.), Ultima lovitură. Dramă în patru acte. București 1904.

Strajanu (M.), Bucolicele și Georgicele. Traducere. București 1904.

Teodorescu-Kirileanu (S.), Amintiri ale poporului despre Ștefan-cel-Mare. București 1904.

Tomid (Grigore Gh.), Dreptul constituțional. studiu controversat. Ploști 1904.

Velichi (I. A.), Studiul naturii și școala. Galați 1903.

Vucol (Augustin), Din igiena moravurilor. Conferință. Focșani 1903.

4. La premiul Statului Lazăr de 5.000 lei, destinat a

limba română, socială a gură lucră viza: Statul lui inteligent acest prezență lucră

5. La lei, dimpre 1891, care crări scris ria Român Principatel

6. La a intrat ni

7. La s'a prezen

8. Pr dat dlul A

intre cari doi militari, 25 s'au ranit grav, numărul celor ușor raniti e mare.

— **Minunea din Cherbourg.** Un fenomen curios agită și acum populația franceză a Cherbourgului. În fie-care noapte se poate vedea o minune strălucitoare pe cer, care în-țea prin marea-l strălucire pe toate celelalte. Unii au crezut, că-i vr'un balon, alții sus-țau, că e vr'o constelație nouă; era mare agi-ten superstițiosului popor al portului. S'a stu-phenomenul de oameni amiralității și s'a con-șiat, că nu e vorba de vr'o nouă stea, nici de planet, ci *Venus* s'a arătat Cherbourgenilor în poziție neobișnuită.

— **Biblioteca Academiei Române.** Mișcarea din Martie 1905. I. Consultarea. A. Cărți ti-pute. 1. Cerute cu buletine. Cetitori 1138. Vo-ume 3886. 2. Imprumutate acasă. Cetitori 12. ume 48. Total Cetitori 1150. Volume 3934. 3. Cărți în sala de lucru: Cărți Volume 1740. 4. Cărți în sala de lucru: Reviste române Vo-ume 10. Afătoare în sala de lucru: Reviste străine ume 130. B. Manuscripte și documente. Ma-ripte Cetitori 79. Volume 186. Documente 70. Volume 4254. Cărți vechi românești (18-1830) Cetitori 12. Volume 26. II. Sporirea ume 1. Conform legii dela 23 Martie 1904 Vo-și broșuri 244. Numere de Reviste române 1. Foil volante 174. 2. În dar sau în schimb ume și broșuri 61. Numere de Reviste române ume de Reviste străine 46. Atlase și cărți ume Volume mscr. 12. Documente 11. Peciți 3. ume pamparate Volume și broșuri 15. Numere de ume române 3. Numere de Reviste străine 107. ume și cărți 1. Volume mscr. 7. Albumuri 1. ume Volume și broșuri 320. Numere de Reviste ume 163. Numere de Reviste străine 153. Al-ume și cărți 299. Volume mscr. 19. Documente ume Albumuri 1. Foil volante 174. Peciți 3.

— **Necrolog.** Subscriși cu inima frântă și durere anunță încetarea din viață a scumpu-șor, resp. unchiu și cumnat *Ioan Simionășiu*, 67 ani, sedinte la sedria orfanală și protonotar onorar la Iași, membru în directoriul „Șulufan“, membru la „Asociațiunea pentru lit. rom. și cul-tura poporului român“ și membru la „Societatea pentru fondul de teatru român“, etc., întâmplat omod subit Sâmbătă în 2/15 Aprilie a. e. la ora 3 1/2 p. m. în anul al 67-lea al etății și al 4-lea al fericitel sale căsătorii. Rămășițele pă-șăuștești ale scumpului defunct sau așezat spre înmormântare la cimetirul „Sf. Iosif“, în 4/17 Aprilie a. e. la ora 4 p. m. după rital gr-cat. în cimetirul „Sf. Iosif“ din loc. Fie-l țărâna ușoară și memoria sa să fie înălțată! Deva, la 2/15 Aprilie 1905. Elena Simionășiu născ. Șuluf, ca soție, Luca Filipaș, soția Frâncu măr. Dr. Wilt, Florica Frâncu soția Botean, Roma Șuluf, Dr. George Wilt, Iosif Șuluf, Ana Șuluf și nepoate. Ana Șuluf, Ale-xandru Șuluf, Amalia Șuluf născ. Todosie ca cum-nate și cumnate.

— **Petreceri.** Corul plugarilor din Bejan Caenelul de jos invită la *Concertul Impreunat Producțiune Teatrală* ce se va ținea Luni la ora 8 st. n. (a doua zi de Paști) în sala Băcenilor Caenelul de jos. Prețul de intrare de per-sonă: loc I. 1 cor; loc II. 60 fil.; loc III. 40 Partere 20 fil. Inceputul precis la 7 ore seara. Concertul curat e destinat pentru înființarea unei bibliotecă a corului. N. B. Suprasolvirile mari-șoase să vor cuita pe cale ziaristică. De ale mâncării și beuturii să va îngriji hotelierul.

— **Invitare.** Meseriasii Români din Brad onoare a invita la *Serata declamatorică* de a doua

strada Diderot o păreche de oameni sdrențoși, slabi, ofiliți, cari brațe în brațe dormiau adinc îmbrățișați. Au fost duși la poliție, unde după ce li-s'a dat mâncare și băutură și-au venit în fire și luați la răspundere și-au spus întâmplarea.

El a fost cândva preot. În decursul unei spovedanii s'a amoretat de o fată; pentru ea și-a lăpădat reverenda, a luat-o de nevastă. Ea însă nu peste mult l'a părăsit.

El ajunge chelner; s'a îmbolnăvit apoi și ca perde vară era multumit, când câștiga un filer pentru că ducea coșul vr'unei dame, ce mergea în piață etc.

Sâmbătă sara ostenit s'a pus pe o bancă din strada Diderot, unde nu peste mult se puse și o bătrână de tot sdrențoasă. Coșarca cu flori și-o puse la picioare, iar ea începu să vorbească cu pierdevară.

S'a recunoscut. Și-au povestit năcazurile dormind îmbrățișați fură aflați de poliție.

— **Cum se surprind femeile necredincioase** a arătat-o un sergent major al gardei din Berlin. El aflase, că tinăra sa femeie are relațiuni intime cu un sergent. Pentru a se convinge de adevăr, el găsi un mijloc bun și anume înștiință pe soția sa, că trebuie să plece în interes de ser-viciu pentru mai multe zile. La gara Görlitz, sergentul major se urcă în trenul care aștepta să plece, după ce luase rămas bun în mod foarte călduros dela soția sa. După ce trenul plecă, soția părăsi gara cu ochii plini de lacrimi.

În speranță, că aerul e acum curat, soția sergentului major se duse acasă și după câteva minute sosi și amantul ei sergentul.

Deodată se deschise ușa unui dulap și soțul înșelat apărui în persoană. El părăsise cupeul după ce se urcase, prin partea opusă și intrase neobservat în casă.

Scena ce a urmat n'are nevoie de a fi de-scrisă. Cel trei participanți s'au achitat după puțină de rolurile lor. Sergentul major a trimis apoi pe necredincioasa sa soție la muma ei și divorțul e în curs.

— **Atentat contra lui Trepov.** Prin Lon-don a ajuns și la noi știrea, că nepotă-sa a a-tentat la viața guvernatorului Trepov. Atentatul n'a reușit, iar atentatoarea de frică s'a sinucis. Telegrama următoare a primit-o marele ziar *Stan-dard*: *Domnișoara Trepov a pușcat de două ori asupra unchiu-său fără ca să-l nimeriască, fiind-că se temea de pedeapsă, s'a sinucis.*

— **Vulcan la hotarul Tibetului.** Se serie din Calcutta: Neguțătorii de prin Tibet anunță, că un vulcan mare a erupt acolo. La hotarul Ti-betului adevă în statul Buhsar e un munte înalt, care scoate flacări și fum. Se crede, că erupțiunea acestui vulcan a pricinuit marele cutremur de pământ din India, despre, care am vorbit.

— **Adevărul asupra eroilor dela Port-Arthur.** Un oficer, ce a luat parte la luptele dela Port-Arthur și a fost eliberat de Japonezi sub cu-vânt, că nu mai luptă, într-o epistolă trimisă unui mare ziar spune, că nu-i nimic drept, ce s'a scris de ziare privitor la atitudinea eroică a genera-lului Stoessel și femeii sale.

După cumse scrie el, femeia generalului n'a îngrijit nici când de răniți; nici când n'a fost lângă bărbatu-său la parapete; ea nu-și părăsia nici când locuința bine casemată, unde se ocupă cu îngrijirea de găse și de vaci, cari apoi erau vîndute garnisoanelor cu prețuri fabuloase. Ear generalul era foarte conștient, când era vorba de a profita de prilej să-și umple buzur-narul.

sulțelul garnisoanei a fost ge-neral, după a cărui moarte Stoessel a-

aele prins. Zilele trecute Gizela a poliția, că în locuința ei din-zer i-s'au furat trei inele cu în valoare de 600 coroane. S'a cercetare și detectivii au aflat enicul de măsur Simon Sándor.

ucigaș. Se scrie din Tapolca, urugiu de 31 ani ținea relații meea divorțată Kovács Julia. În

timpul din urmă se certau foarte mult. În de-cursul unei certe Tóth a strâpuns-o drept prin inimă cu un cuțit mare; femeia a murit imediat.

— **Victoria lui Marconi în America.** E lucru cunoscut că *Marconi* are foarte mulți con-curenți, cari zic, că ei au inventat telegrafia fără sirmă. Un american de *Torest* a intentat proces contra patentei lui Marconi. Procesul l-a câștigat însă Marconi, după-cum a fost telegrafice infor-mat guvernul italian.

— **Cablul din Constanța-Constantinopol.** În 28 Mai n. se va deschide solemn cablul între Constanța și Constantinopol Linia aceasta tele-grafică are mare viitor, fiind-că ea va mijloci foarte iute schimbul de telegrame între Germania și Austro-Ungaria și India.

— **Greva impiegaților căilor ferate ita-liane.** Nu-i de mult, de când impiegații dela căile ferate italiene făcuseră grevă. Eri s'a început din nou greva Acum însă și ziarele și opinia publică e contra lor.

— **Patronul reporterilor.** Reporterii englezi au sărbătorit de curând pe patronul reportagiului: Sf. Platon, a cărui serbare cade pe 14 Aprilie.

Sf. Platon, care a trăit în vremea impe-riului din Bizanț avea mare dibăcie în a lua note cu un sistem de stenografie creat de el însuși. După ce a făcut mai multe dări de samă despre discursurile pronunțate în consiliul im-perial, s'a făcut călugăr retrăgându-se în mănăstire. Ajunse stareț și pietatea îl câștiga o mare reputație.

— Cel mai vechi reporter cunoscut a fost el.

— **Monument pentru Moltke.** Împăratul german a hotărât să i-se ridice lui Moltke un monument. Planul era terminat, mai lipsia in-scripția. Iar'o, cât e de originală:

Naștinet, ce avea lipsă

în momentul, când era lipsă,

omul de care era lipsă în o justă ceartă,

Darul lui Dumnezeu se face totdeauna, unde e de lipsă.

— **O eroare îngrozitoare** O pariziană de o frumusețe rară în vârstă de 18 ani căzu zile-le acesteia victima unei erori.

Fata Marguerite T. așa se numea dânsa avea relațiuni amoroase cu un tânăr Pierre L. fără ca muma ei să știe ceva. Nenorocirea a vrut ca muma să întâlnească părechea la o pre-umblare. La vederea ei Marguerita T. fugi într-o casă a cărei ușă era deschisă pentru a se ascunde aci, era locuința soților Picault.

Soții Picault au fost de cu rând jefiți de un furt important, fără ca ei să fi reușit a prinde pe făptuitor.

Când doamna T. în surescitarea ei pentru a prinde fata începu să strige „au voleur“, d. Picault intră înarmat cu un revolver în odaie și trase fără ca să fi putut fi oprit de doamna T. asupra bieteii fete. El a tras trei focuri și un glonte lovi pe nenorocită drept în inimă.

Poliția a arestat pe Picault, dar i-s'a dat drumul, fiindcă se credea în legitimă apărare. Muma a înebunit.

— **Mama salvată.** Asta-i loznica acelei scri-sor, ce o trimite un fiu, recunoscător inventato-rului crucei dupe electrice R. B. nr. 86967, dlui Albert Müller din Budapesta str. Vadsz nr. 42. Epistola e de conținutul următor: Sti-mate dle Müller! Nu-mi pot ascunde sentimen-tele de sinceră recunoștință, — pentru-că, dacă există în lume ceva, ce are efect vindecător, este de sigur inventațiunea d-tale. Mama a su-ferit 15 ani de stomac și avea dureri reumatice atât de mari, încât ne-am pierdut toată speran-ța, ca mama să rămâie în viață. Era ca o ru-ină, — nici un membru al corpului nu și-l pu-tea mișca, încât tratam cu ea ca și cu copiii. Atunci m'am refugiat la invenția d-tale, crucea dupe electrice R. B. Nr. 86967 și spre marea bucurie, mama după ce a purtat crucea 4 săptă-mâni a părăsit patul și azi har Demnului! se simte de tot bine și sănătoasă. Deci nu pot re-comanda în deajuns invenția d-tale tuturor, cari pătinesc de asemenea morbur, ca să și-o

OMNII

se pot îmbră-și procură haine... magazinul de stofe... poate economiza

1. — Magazinul nostru de fabri-patrie și Brünn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

ARAD, piața Libertății 17. Cinci biserică. (PÉCS) Király u.

SPECIALITĂȚI de

STOFE ENGLEZE COLORATE

PENTRU VESTE.

procure dela dta. Primește din nou cele mai sincere mulțumiri, să te binecuvinteze cerul și să te recompenseze pentru invenția dta. Cu deosebită stimă: George Part din Barața.

Mulțămită publică.

Pentru fondul Dr. Iosif Hodoșiu dela gimnaziul român gr. or. din Brad din incidentul petrecerilor dela 30 Ianuarie (12 Februarie) a. c. au intrat următoarele contribuiri:

„Zărăndeană” institut de credit, Băița, 10 coroane, G. Moldovan not. pens., Băița, 5 cor., L. Perian., Băița, 5 cor. R. Coțoiu, 15 coroane, Dr. A. Marta avocat, Lipova, 5 cor., N. N. Timișoara, 20 cor., N. Fizeșan, preot milit., Brașov, 2 cor., I. Marșeu, plugar, Socodor 1 cor., Al. Baiu, industriaș, Hateg, 10 cor., Zeno Mocsonyi, mare proprietar, Buiciu, 50 cor. Dr. Alexandru Mocsonyi, mare proprietar, Birkis, 50 cor., S. Damian, avocat, Brașov, 20 cor., Dr. Zosim Chirtop, avocat, Câmpeni, 10 cor., Dr. Cornel Pop, adv. și dir. de bancă, Oradea-mare, 2 cor., T. Popa sen. plugar, Brad 2 cor., I. Petrovici, paroh, R.-Csiklova 10 cor., G. Drăgan, paroh, Băița, 4 cor., I. Dan, ppresb., Zărnești, 2 cor., Dr. Aurel Cosma, adv., Timișoara, 6 cor., Georgiu Ioanoviciu, secretar de stat pensionat, Budapesta 10 cor. P. S. Sa Nicolae Popea, episcop, Caransebeș, 30 cor., vād. Maria Valtner, Beluș, 4 cor., M. Bontescu, avocat, Hateg, 20 cor. S. Munteanu, Hateg, 5 cor. I. Baci Hateg, 5 cor. Dr. Aug. Straițariu, adv., Hateg, 5 cor., Ios. Săbău, oficiant de poștă, Rieni, 2 cor., Moise Costan, plugariu, Gălșa, 2 cor., At. Costan, plugar, Gălșa, 2 cor., Silviu de Herbay, maior, Serajevo, 5 cor., Dr. Tr. Sikay, avocat Vinga, 5 cor., I. Găldău, plugar, ponorel 2 cor., N. Stanca, comerc. Băița, 2 cor., G. Todorescu, not., Șiria, 10 cor., I. Ștefanescu, preot, Berini, 6 cor., Oct. Săbău, preot, Boreș, 5 cor., Dr. N. Vraciu med. de reg., Bistrița, 10 cor. I. Ierozan, preot, Lunca 5 cor., I. Halic, plugar, Bărsa, 2 cor., Iuniu Brut Hodoș, director la „Patria” Blaj, 200 cor., Dr. Iuliu Maniu, adv., Blaj, 200 cor., A. C. D. Blaj, 50 cor., Ioan M. Moldovan, prepoz. t. Blaj, 30 cor., Dr. Aug. Bunea, canonic, Blaj, 50 coroane, St. Pop, can., Blaj, 50 cor., Dr. Nerva Oncu, cand. de adv., Blaj, 10 cor., I. V. Dr. Romul Boila, cand. de adv., Blaj, 10 cor., Vas. Bărsan, scriitor în canc. adv., Blaj, 5 cor., Dr. Victor Smigelszki, canonic, Blaj, 2 cor., G. Muntean, director, prepar. Blaj, 30 cor., Iacob Murășan, profesor, Blaj, 10 cor., G. Bărbat, pprest. Blaj, 50 cor., Ioan F. Negruti, prof., Blaj, 100 cor.

(Va urma).

ECONOMIE.

Arad, 18 Aprilie.

Rezultatul anului 1904 pentru băncile germane. Ziarul „Die Zeit” din Viena, publică un interesant articol asupra rezultatelor în general al băncilor germane în 1904.

Extragem, o parte foarte interesantă relativă la capitalul social al marelor institute financiare față cu activul lor:

Capitalul social, adică capitalul în acțiuni a băncilor: „Handel und Industrie”, „Berliner Handels Gesellschaft, Komerz und Discontobank, Deutsche Bank, Discontogesellschaft Dresdner Bank Mitteldeutsche Kreditbank, National Bank für Deutschland, Schaafhausensche Bankverein”, se ridică la 1 miliard și două milioane mărci, pe când deverul acestor bănci se ridică în 1904 la 4 miliarde 600 milioane mărci. Așa dar, capitalul social față de activ stă în raport de 22, 30%. În raportul cel mai mic stă „Deutsche Bank” care cu un capital de 170 milioane mărci, a avut un activ în 1904 de 1.333.700.000 mărci, adică capitalul social față de activ stă în raport de 12,90%. „Disconto” cu un capital de 170 milioane a avut un activ de 653.900.000 mărci, de unde este un raport de 260%.

Câștigul pentru toate băncile mai sus numite, a atins în 1904, suma de 146.600.000 mărci.

Din acest beneficiu, numai Deutsche Bank a dat 2 milioane mărci ca tantiemă consiliului sau de direcțiune.

Beneficiul cel mai mare l'a avut în 1904 tot Deutsche Bank, beneficiu, care se ridică la 47 milioane mărci.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 18 April. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe April (100 cigr.)	17.42—17.44
Secară pe April	14.40—14.48
Ovăs pe April	13.84—13.86
Cucuruz pe Maiu	14.84—14.86
Grâu pe Octombrie	16.40—16.48
Secară pe Octombrie	13.30—13.32
Grâu pe Maiu	11.74—11.76

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe April 1905	17.36—17.38
Secară pe „	14.46—14.48
Ovăs pe „	13.88—13.90
Cucuruz pe Maiu	14.84—14.86
Grâu pe Octombrie	16.42—16.44
Secară pe „	13.30—13.32
Grâu pe Maiu 1905	11.74—11.76
Cucuruz pe Iulie	—

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
280—300 mǎji metrici grâu cor.	16.00—16.20
180—200 „ „ cucuruz „	15.20—15.40
Semnare nominală: secară:	14.20—14.40
„ „ orz:	14.00—14.20
„ „ ovăs:	13.00—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
600—700 mǎji metrici grâu cor.	16.20—16.40
700—800 „ „ cucuruz	15.00—15.20
Semnare nominală: secară	14.00—14.20
„ „ orz:	14.20—14.40
„ „ ovăs:	13.40—13.60

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 70—100 klg.	Cor. 16.50—16.60
80— „ „	16.60—16.70
Secară: 100 „	13.90—14.00
Orz: „	13.90—14.00
Ovăs mercantil 100 klg.	13.70—13.70
„ cernut „	13.50—13.60
Cucuruz vechiu „	15.70—15.80
„ nou „	15.50—15.55

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158—
„ „ mic	160—
„ brut „ mare	156—
„ „ mic	158—

Tirgul de porci din Kőbánya.

— 18 April —

De prima calitate ungără: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chigr. 129—130 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chigr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chigr 134—132 fil.; Calitate sîrbească: grei, părechea peste 200 klg. 135—136 fil.; mijlocii, părechea 240—266 chigr. greutate 133—134 fil. Ușori până la 240 kgr. 131—132 fil.

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

N. B. Piatra-Neamț. Ziarul se expediază în România cu 5 fileri porto, ear în Ungaria numai cu 2 fileri.

S. S. Cu poșta de azi am primit 5 cor. ca abonament.

Bibliografie.

A apărut: „Christos a înviat”, cor mixt, de I. Vidu Prețul 60 fil. (Se află de vânzare la „Tipografia și librăria diecesană în Caransebeș”).

MUSTANGERUL NEGRU

— ROMAN SENAȚIONAL. —

De

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

— N'avem trebuință să facem de pe un acoperiș casei noastre, zise el către Carroll. Ne vom mulțumi să tăiem stâlpii mai înalți, și vom construi un simplu pas pentru a readăposti, astfel, că vom putea dispune de toate brațele noastre pentru a construi o lisadă, care va ocroti mica noastră turmă de și caii nostri.

— Cred într'adevăr, că vom avea timp a face, așa răspunsesse Caprol. Indienii, după toate, sunt niște nișei; le trebuie vreme pe a se hotărî să declare război. Înainte de a fi de tigrul gata să ne atace, vom fi poate în mijloc de a opera în contra lui și aceasta în mod, la care nu se gândește de loc.

— Ori-cum, n'avem timp de pierdut.

— Nu, vai de mine! Nu-mi place cum a îndrăznit să se introducă aci acea de șef. Uite, colonelul, privește, cum se ține Tennessee pe iapa cea șargă! Călărește tot de bine, ca și un rășboinic Comanș, pe legea.

Acest strigăt fusese smuls bătrânului la vederea ficei colonelului, care grăbită încălca iapa de cotoarea casei ei cu lăptăra care Wash o dresase pentru dinsa, descrierea mers amănunțit cercuri imense în prerie, blochaus și vechiul lagăr, ușoară, liniștită și fioasă ca un vultur în sborul său.

Tennessee călăria, ca toate fetele din sud de Sud, dela vârsta cea mai fragedă: se în siguranță, ca și cum s'ar fi născut pe o

Verișoara sa Luiziana, atrasă de excela ei, apărui îndată, pregătindu-se să încălice iapa pătată cu negru, pe care Eduard o ținea de

Frumosul animal tremura încă sub stria

rea hakimoului.

Hakimo este un nol făcut cu o fașă piele m'adioasă și trecută în jurul botului sub falca de jos, pe care o întrebuințează Mexici și toți vânătorii de cai să batie, pentru a se pe animalele cele mai nărușe; sub în acestui hakimo mustangii cel mai viguroși să se dea bătăuți.

Ca locuitorii din Sud, colonelul Magor familia sa, deși nu aduseseră cai, totuși năsiseră de a se aproviziona cu șele și cu obiectele necesare la călărie, când se hotărâse a se instala în preeriile Texasului, unde sunt număroși și sunt atât de renumiți.

Cu o săritură ușoară și grațioasă dintr-un pe cal, cu ajutorul lui Thornley și apucă frînă. Tinărul slăbi nodul hakimoului, care rămăsese nat de frâu, și mustangul, făcând o săritură năică, o tui peste prerie cu o iuteală amețită.

Acest animal era dresat numai pe tate, cum sunt nouă din zece cai de șea buințați de indigenii Texasului. O strângere gică cu arcanul, o luptă de un ceas cu pînă lungi de cincisprezece centimetri, ear' călăreantaur fără remușcări și fără milă, care-l deață coastele cu pînă, și bietul animal supune, ear' de aci înainte trece ca domădăică îmblânzită.

Dar' Luiziana Dupré era aproape tot de bună călăreată, ca și vară-sa Tennessee frumosul dobitoc, cu toată mânia și vigoarea trebui să se supună îndată, înțelegând, că călărele sale de a se revolta erau zadarnice.

Acest exercițiu violent provocase o fermecătoare: pe obrazii tinerei fete și o strălucire în ochii ei, pe când tristețea obișnuită dispăruse în momentul, când întorcându-se galop lângă colonel îl întreba:

— Cum găsești iapa mea, unchiule? așa, că-i splendidă?

— E mareață, într'adevăr, draguța răspunse colonelul, care mângăia încet cu gâtul animalului. Dar' și tu ești mândră și reșă minunat.

— Îți mulțămesc pentru compliment, mă mângulește prea mult, bunul meu unchi, punse tinăra față. Acum dacă dorești, merge călare înaintea lui Eugen. Bietul trebuie să fie mort de foame. Și mi-e teamă, după alte toate n'a împușcat nimic, pentru că se mângăie. Va fi fericit văzând că-l întimpă

(Va urma.)

Redactor responsabil: Sever Boen.
Editor-proprietar: George N'chia.

Vinzare de casă.

Din mână liberă se vinde
a de sub No: 53 din comuna
Ilaac, fosta proprietate a răr.
szelowszky Gábor.

In causa pretului a se adresa
răd. rap. Veszelszky Gábor

uitoare în Cenadul-unguresc.

gyar-Csanád).

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

rad, Salacz-utca 1. (Andrássy-tér.)

gravuri de monograme, embleme, inscripții

Execută specialități de giu-
vaere, tot felul de reparări
abatjour etc. Schimbări
de aur și argint conform
cursului de zi.

Comandă din provincie să execute prompt.

Asortiment de articoli de optică.

Reparări de oroloage.

Prețuri culante.

Telefon 96.

Motori „PUCH“

2 1/2 — 3 HP.

UCH: Naumann — Germania și

Premier Helical biciclete

Mașini de cusut:

aff, Naumann, Haper, Singer,

prețuri convenabile, cu garanție și con-
dii favorabile de plată se pot căpăta la

Hammer Vilmos,

fabricant de lucrări tehnice-electrice

— Arad, Szabadság tér 7. —

are atelier special de reparație

Pe masa fie-cărui cetățean trebuie să aibă loc

apa de isvor acido-carbonică naturală

Maros Solymosi

și astfel, pe lângă neînsemnat câștig, pondul
se pune pe mare circulație. » Apa de is-
vor acido-carbonică naturală **Maros**
Solymosi se va putea căpăta cu prețuri
reduse de acum înainte la următorii co-
mercianți, apoi în prăvălii de coloniale și
băcanii:

1/2	1	2	litrii
11	16	24	litrii

fără sticlă, care, de se aduce îndărăt, se-
restituie prețul. Se poate căpăta la domnii
Fejér Gyula, Dürr Guztáv, Lázár Gyula,
Karácsonyi Antal, Hoffmann Ióžsef, Da-
niel Lajos, Lóos E. és Tsa, Weisz David.
Sauer Adólf, Rothstein Moor.

DEPOSIT PRINCIPAL:

PESTERNÁK SALOMON

BOCZKÓ-utca, 9. szám.

de unde se trimite acasă numai câte cinci
sticle cel puțin. Comandele din provincie
se efectuează per ladă.

Compactor român în Arad.

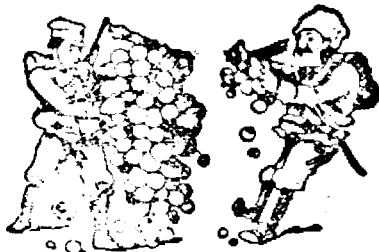
Subserisul lui iau voie a aduce la
cunoștința onor. public român, că reîntors
din străinătate m'am stabilit în Arad str.
Weitzer János Nr. 7, unde mi-am des-
chis un

Atelier de compactorie modernă,

arangi-t cu mașinile cele mai nouă și m
perf ecționate, sunt în plăcuta poziție a ef-
fectui ori ce lucrări aingătoare de această
branșă dela cele mai simple până la cele
mai fine legături de lux. Asemenea pentru
legături protocoale p. cancelarie, cărți bise-
ricești, cărți de rugăciuni pentru prea o-
lorății domni preoți, în tomuri singura-
tice ori în părți de orice mărime, pe
lângă asigurarea unui serviciu solid, prompt
și ieftin.

În speranță, că onor. public român
lui va oferi binevoitorul concurs, rămân
Cu distincă stimă

Iustin Ardelean,
compactor.

Se păgube-
ște pe sine
însuși,
cel ce nu-și
procură
altui de viță
de vie de la

KÜKÜLLÖMENTI
Első Szőlőoltvány-telepnel.

Proprietar: GASPARI FRIGYES, Medgyes,
Nagyküküllő-megye.

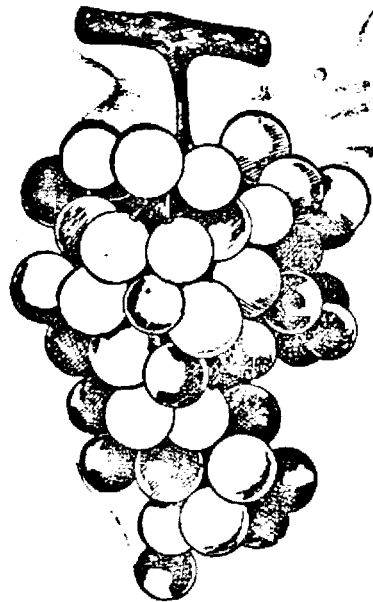
Altui s'au desvoitat ideal de bine, de oare-ce în
vara secetoasă trecută au fost zădărnici udate cu mai
mult de 2 milioane litre. Conspet il gratis și f-co.

Cele mai cu sic uniforme și articole
pentru uniforme în prețurile cele mai mo-
derate pregătește:

Braun János și Soțul

croitorul regimentului de cavalerie Nr. 12.
353 Strada Szabacz și Kölcsey 6.

Plantatiune de vie 420
cu ocasiunea Mileniului maghiar Nagyösz.

Prețurile cele mai culante.

Prețurile cele mai culante.

Struguri frumoși, dăinuitori

va avea cel ce va cere gratuit catalogul
cu prețuri al culturii de vițe de vie celei
mai mari maghiare, care a fost întemeiată
cu ajutor de stat și stă sub supraveghierea
statului.

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Deiaphragma și ochelarii noi — perpha ai lui
RODENSTOCK fără reflex din fabrica de articole optice
a lui G. Rodenstock din München.

Fără rame!
Sticlă de
crystal, o-
mogenă
foarte stră-
vezie.

Fără rame!
Lipsiți cu
totul de îm-
prăștiarea
deasă ne-
plăcută ara-
mei sticlei.

Cel mai bun și perfect pentru vederea curată și
pătrunzătoare, pentru crutărea și îmbunătățirea
forței vizuale.

Singurul reprezentant
în Arad și jur **Samuil Dick**

orologier și fabricant de
articole optice. Colul
Străzii Ioan Weitzer

Prăvănie pentru mănuși și
suspensorii a lui

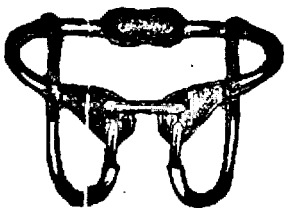
HUBATSCEK T.

ARAD, Szabadság-tér 20 sz.

(In casa Băncii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mănușile pentru femei și
bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea
și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante;
mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare
din materia cea mai bună, fabricate conform indicați-
unilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de
cravate, pe cari le vând pentru prețuri extraordinar de
echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân
cu respect: **Hubatschek T.**

303

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tinituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșituri de inimă, astma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, ledagă ischias, undul în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Invenția acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afecționate, pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea scâlfă atestate încurșe din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnice, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieffinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la merburî învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copil și la femei de consti-
— — — — — tuție foarte slabă. — — — — —

Locul central principal de vânzare și expedire pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

CREMA MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, în ofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșța de pe nas și de pe mână. Mijloc mai bun pentru obraji și mână aspre nu există.

Efect instantaneu.

Pretul 1 cor.

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu dotațiuni modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigină al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai iute răsunet acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.